

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: **L.**, bytom S., zastúpeného JUDr. Jánom Kukučkom, bytom Hrobákova č. 1663/1, Bratislava, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Žiline**, Andreja Kmeťa č. 17, Žilina, za účasti: **1/ D.**, bytom P., **2/ E.**, bytom R., obe zastúpené JUDr. Jánom Kukučkom, bytom Hrobákova č. 1663/1, Bratislava, **3/ Slovenský pozemkový fond, Regionálny odbor Žilina**, Sad SNP č. 667/10, Žilina, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2008/00242-88 dňa 12.4.2011, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 29Sp/24/2011-40 zo dňa 21.10.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 29Sp/24/2011-40 zo dňa 21.10.2011 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi a vedľajším účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Žiline rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie č. 2008/00242-88 zo dňa 12.4.2011, ktorým odporca podľa ustanovení zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“) rozhodol o reštitučnom nároku oprávnených osôb – navrhovateľa a účastníčok 1/ a 2/. O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi ani ostatným účastníkom ich náhradu nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odporcu bolo zrozumiteľné a odôvodnené a odporca sa riadne vysporiadal so všetkými dôkazmi a skutočnosťami. Krajský súd nepovažoval námietky navrhovateľa za relevantné, pretože pre posúdenie nároku oprávnenej osoby podľa § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. je rozhodujúci pre posudzovanie charakteru pozemku jeho charakter ku dňu prechodu na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku skutočností vymedzených v § 3 tohto zákona a následne po preukázaní dôvodnosti reštitučného nároku oprávnenej osoby je povinnosťou správneho orgánu zistiť charakter tohto pozemku ku dňu účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. pre posúdenie, či sa oprávnenej osobe navráti vlastníctvo alebo jej vzniklo právo na náhradu za pozemok. Tento názor vyplýva aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžo/203/2003 zo dňa 5.5.2009.

Krajský súd ďalej poukázal na to, že pôvodne evidovaná pkn. parcela č. X. – humno a dvor v intraviláne o výmere 283m² bola vedená na G.; pozemok bol prededený a vlastníckmi sa stali súrodenci M., rod. S., v ½ a J.S. v ½. Následne došlo k prechodu pozemku J. (½) na štát a to na základe trestného výmeru z 24.4.1953. V roku 1964 bola parcela č. X. rozdelená na parcely č. X./1 - dvor, 101m², X./2 - dvor, 101m² a X./3 - humno, 81m² a pozemky parc. č. X./2 a X./3 boli zapísané ako vlastníctvo M.. Krajský súd súhlasil so zisteniami odporcu, že v čase prechodu pozemku na štát bol tento evidovaný ako dvor a humno, teda nejednalo sa

o pozemok tvoriaci poľnohospodársky pôdny fond (ďalej len „PPF“) a preto neboli splnené podmienky na vydanie predmetného pozemku s poukazom na § 1 zákona č. 503/2003 Z.z.

Námietku navrhovateľa, že išlo o pozemok patriaci do poľnohospodárskej usadlosti predchodcu navrhovateľa, nepovažoval krajský súd za dôvodnú, pretože právny predpis č. 307/1992 (§ 9 ods. 2) už na daný prípad nebolo možné aplikovať z dôvodu jeho zrušenia. Tiež uviedol, že zákon č. 503/2003 Z.z. na rozdiel od zákona č. 229/1991 Zb. neobsahuje ustanovenie, v zmysle ktorého sa za vydávaný majetok považoval aj taký, ktorý sa v čase odňatia vlastníckeho práva na poľnohospodárske účely využíval.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie a žiadal ho zmeniť a rozhodnutie odporcu zrušiť a vrátiť mu vec na nové konanie. Tvrdil, že zápis v PK knihe nie je postačujúcim ani rozhodujúcim dôkazom o charaktere pozemku v čase jeho prechodu na štát. Súdu vytýkal nesprávne posúdenie toho, aké pozemky treba na reštitučné účely považovať za patriace do PPF, ako aj nesprávnu aplikáciu novšieho zákona č. 220/2004 Z.z. namiesto zákona č. 307/1992 Zb., na ktorý zákon č. 503/2003 Z.z. priamo odkazuje. Trval na svojom názore, že žiadaný pozemok je pozemok patriaci do PPF, pretože išlo o súčasť poľnohospodárskej usadlosti a tento pozemok slúžil na zabezpečenie účelu využívania ďalších poľnohospodárskych pozemkov tak, ako to malo na mysli ustanovenie § 9 zákona č. 307/1992 Zb.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že ani samotní navrhovatelia pôvodne nepovažovali predmetný pozemok za súčasť PPF, pretože nepožiadali o jeho vydanie podľa zákona č. 229/1991 Zb. spolu s prevažnou časťou majetku J., ale až podľa ustanovení zákona č. 87/1991 Zb. Tiež dodal, že tento pozemok právny predchodca navrhovateľa v čase jeho prechodu na štát nevyužíval a nemohol teda slúžiť ani na zabezpečenie využívania poľnohospodárskej pôdy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1, § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja

ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 10.7.2012 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis odporcu, vyplýva, že navrhovateľ a účastníčky 1/ a 2/ si dňa 14.7.2004 uplatnili u odporcu reštitučný nárok k pozemkom po ich právnom predchodcovi J. a to konkrétne parc. č. X., X./2, X. a X.. Samostatnými rozhodnutiami bolo rozhodnuté o nárokoch žiadateľov k väčšine pozemkov a v zmysle žiadosti navrhovateľov ostalo doriešiť už len pkn. parc. č. X./2 – dvor, 101m², nachádzajúcu sa v k.ú. V.

Odporca preskúmaným rozhodnutím žiadateľom nepriznal vlastnícke právo k predmetnému pozemku ani právo na náhradu z dôvodu nepreukázania naplnenia podmienky podľa § 1 písm. a/ zákona č. 503/2003 Z.z., pretože v konaní nebolo preukázané, že tento pozemok tvoril PPF alebo do neho patril (§ 2 zákona č. 307/1992 Zb.). V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že v čase prechodu žiadanej nehnuteľnosti na štát táto neslúžila poľnohospodárstvu, nešlo o pozemok tvoriaci PPF alebo do neho patriaci tak, ako to vyžadoval zákon č. 503/2003 Z.z. a to s ohľadom na § 2 zákona č. 307/1992 Zb. ako aj na vyhlášku č. 79 Úradu geodézie, kartografie a katastra SR. K spochybňovanému nadobudnutiu vlastníckeho práva 1 parc. č. X./2 M.M. odporca uviedol, že nie je orgánom oprávneným na posudzovanie platnosti či neplatnosti právneho úkonu a **po zistení, že pre vydanie požadovaného pozemku nie sú splnené predpoklady v zmysle § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. žiadne ďalšie skutočnosti a podmienky v zmysle zákona č. 503/2003 Z.z. ani neskúmal.**

Navrhovateľ v opravnom prostriedku zo dňa 12.5.2011 poukazoval na ustanovenie § 2 ods. 1 zákona č. 307/1992 Zb. a na skutočnosť, že pozemok pôvodne vedený ako parc. č. X. bol v čase prechodu jednoznačne súčasťou poľnohospodárskej usadlosti tak, ako ju definuje § 9 ods. 2 zákona č. 307/1992 Zb.

Zo zápisnice z pojednávania pred krajským súdom zo dňa 30.9.2011 (č. I. 35) vyplýva, že navrhovateľ nežiadal 101m², ale 40,5m², čo je polovica z toho, čo sa nevydalo. Poukázal pri tom na uznesenie z roku 1953, kde sa hovorilo o PK parc. č. X. s výmerou 283m²; podľa dedičského rozhodnutia z roku 1943 bola táto PK parc. zdedená v prospech jeho otca J. a v prospech M., každý v 1/2.

Podľa § 1 zákona tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu. Vlastnícke právo sa vracia k pozemkom, ktoré tvoria a) poľnohospodársky pôdny fond alebo do neho patria, b) lesný pôdny fond.

Podľa § 2 zákona právo na navrátenie vlastníctva k pozemku podľa tohto zákona môže uplatniť oprávnená osoba, ktorá je občanom Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a ktorej pozemok prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v období od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 (ďalej len "rozhodujúce obdobie") spôsobom uvedeným v ustanovení § 3 (ods. 1).

V zmysle § 3 ods. 1 zákona oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku dôvodov tam taxatívne vymenovaných.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 307/1992 Zb., na ktorý zákon č. 503/2003 Z.z. v ustanovení § 1 odkazuje, **poľnohospodársky pôdny fond tvoria poľnohospodárske pozemky**, ktoré sú v katastri nehnuteľností členené na ornú pôdu, chmeľnice, vinice, záhrady, ovocné sady a trvalé trávne porasty. **Do poľnohospodárskeho pôdneho fondu patria aj pozemky, ktoré slúžia na zabezpečenie účelu využívania jednotlivých druhov pozemkov;** ustanovenia osobitných predpisov zostávajú nedotknuté.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 307/1992 Zb. **poľnohospodársku usadlosť tvoria pozemky a súbor obytných stavieb a hospodárskych stavieb, ktoré slúžia na zabezpečovanie poľnohospodárskej prvovýroby** vykonávanej samostatne hospodáriacim roľníkom s cieľom získať trvalý zdroj príjmov. Zastavaná plocha obytných stavieb môže tvoriť najviac tretinu zo zastavanej plochy hospodárskych stavieb.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o nevyhovení opravnému prostriedku navrhovateľa a potvrdení rozhodnutia odporcu č. 2008/00242-88 zo dňa 12.4.2011, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami navrhovateľa a pokiaľ dospel k záveru, že preskúmané správne rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonom a dôvody opravného prostriedku neboli relevantné, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý rozhodnutie odporcu potvrdil, keď vzhľadom na spoľahlivo zistený skutkový stav veci v správnom konaní považoval postup odporcu ako aj jeho rozhodnutie za vydané v súlade so zákonom, považovať za správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s rozhodnutím krajského súdu, avšak odôvodneniu súdu prvého stupňa treba vytknúť nesprávnu úvahu v súvislosti s aplikáciou zákona č. 307/1992 Zb., keď tento tvrdil, že uvedený zákon stratil účinnosť a na daný prípad preto treba aplikovať zákon č. 220/2004 Z.z. Podľa odvolacieho súdu treba pri aplikácii v zmysle odkazu v § 1 zákona č. 503/2003 Z.z. vychádzať zo stavu, aký tu bol v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z., to znamená – keď tento zákon odkazoval na § 2 zákona č. 307/1992 Zb. v súvislosti s vymedzením, čo považovať za PPF, nie je prípustné zmeniť tento odkaz a vychádzať z novšieho právneho predpisu. Zároveň však odvolací súd konštatuje, že táto nesprávnosť neodôvodňuje zmenu rozsudku krajského súdu, pretože tento je vo výroku vecne správny (§ 219 ods. 1 OSP).

Odvolací súd považoval za správne odôvodnenie odporcu, že žiadanú nehnuteľnosť nemožno vydať, pretože v čase prechodu na štát netvorila PPF a ani doňho nepatrila. Treba zdôrazniť, že navrhovatelia žiadali vydať nehnuteľnosť **parc. č. X./2** – tak ako to vyplýva, z ich žiadosti z roku 2004. Táto nehnuteľnosť bola pôvodne súčasťou pozemku vedeného ako

parc. č. X. – humno a dvor v intraviláne o rozlohe 283m², na G.. V roku 1944 bola nehnuteľnosť prededená a vlastníckmi sa stali J.S. a M.S., rod. B., každý v ½. V roku 1953 došlo k prechodu vlastníckeho práva J. na štát v dôsledku trestného výmeru. V rokoch 1963-1964 bol pozemok parc. č. X. rozdelený na tri diely a to parc. č. X./1 – dvor (101m²), X./2 dvor (101m²) a X./3 – humno (81m²). V katastri bola ako vlastníčka parc. č. X./2 a X./3 vedená M. a parc. č. X./1 štát. Prepadnutý majetok bol neskôr vrátený a v prospech J. bolo zavkladované vlastnícke právo k pozemku parc. č. X./1 (reálne v katastri až v roku 1980).

V zmysle vyššie uvedeného bola sporná nehnuteľnosť **v čase prechodu na štát** vedená ako „**humno a dvor**“, ktoré ani podľa názoru odvolacieho súdu nemožno považovať za pozemky tvoriace PPF alebo do neho patriace. Argumentácia, o ktorú navrhovateľ v konaní opieral svoj názor, že tieto pozemky patria do PPF, spočívala v tvrdení, že v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 307/1992 Zb. išlo o súčasť poľnohospodárskej usadlosti a teda slúžili na zabezpečenie využívania poľnohospodárskej pôdy a na poľnohospodársku výrobu. Ustanovenie § 9 ods. 2 zákona č. 307/1992 Zb. však definuje „poľnohospodársku usadlosť“ a nie „poľnohospodársky pôdny fond“ - nemožno ho preto vykladať ako akúsi bližšiu špecifikáciu ustanovenia § 2 ods. 1 zákona č. 307/1992 Zb., alebo ním toto ustanovenie rozširovať. Humno a dvor (hoci ako súčasť poľnohospodárskej usadlosti) nemožno vzhľadom na ich druh považovať za pozemky tvoriace PPF, ktorý je špecifikovaný v § 2 zákona č. 307/1992 Zb. a v katastrálnom zákone. No nemožno ich zaradiť ani medzi pozemky doň patriace z dôvodu, že by slúžili na využívanie iných druhov pozemkov v PPF – takýmito pozemkami mal zákonodarca na mysli napr. pozemky, na ktorých sú vodné zdroje alebo meliorizačné zariadenia a pod.

Otázka platnosti vkladu vlastníckeho práva T. k predmetnej nehnuteľnosti z roku 1995, ani nadobudnutie vlastníctva k parc. č. X./2 a X./3 M.B., ktoré navrhovateľ v konaní spochybňoval, nemôžu byť riešené v správnom konaní – v konaní o reštitučných nárokoch podľa zákona č. 503/2003 Z.z. a teda ani v preskúmovacom súdnom konaní. Túto otázku možno riešiť len v občianskoprávnom konaní na príslušnom okresnom súde.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 OSP, keď navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, lebo nebol v tomto konaní úspešný. Vedľajší účastníci odvolanie nepodali a odporcovi zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 10. júla 2012

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová